

Kuhmon kaupungin lausunto Eduskunnan Työelämä- ja tasarvovaliokunnalle 17.03.2020

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta (HS 13/2020vp)

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuntouttavasta työtoiminnasta annettua lakia, muun muassa sisällyttämällä lakiin kuntouttavan työtoiminnan järjestämistä ja sisältöä koskevat uudet säädökset, sekä tarkentamalla aktivointisuunnitelmaan sisältyviä, kuntouttavaan työtoimintaan liittyviä kirjauksia. Edelleen hallituksen esitykseen sisältyy maininta säädösmuutoksen kustannusvaikutuksista, sekä linjaus kuntouttavan työtoiminnan kunnille maksettavasta kustannuskorvauksesta (10.09 euroa/kuntouttavan työtoiminnan asiakas/ työtoimintapäivä), että kuntien työllisyyspalveluiden toimintaan vaikuttavia säädöksiä. Näin ollen Kuhmon kaupunki pyytää saada kiinnittää Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan huomiota alla avattuihin ja kommentoituihin hallituksen esityksen kohtiin.

Kuntouttavan työtoiminnan järjestämistä ja sisältöä koskevat seikat.

Hallituksen esityksessä todetaan nykyistä asiointilaa vastaavasti kuntouttavan työtoiminnan olevan kunnan järjestämisvastuulle kuuluva palvelu. Edelleen lakiesityksessä esitetään, että lain tultua voimaan jokaiselle kuntouttavan työtoiminnan asiakkaalle nimettäisiin sosiaalihuollon omatyöntekijä. Tämän omatyöntekijän olisi oltava sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 3 §:ssä tarkoitettu ammattihenkilö, joka seuraisi asiakkaan aktivointisuunnitelmassa sovittujen sosiaalipalveluiden toteutumisen seuranta.

Kuhmon kaupunki kantaa huolta siitä, että jos edellä mainittu säädös sisällytettäisiin lakiin, sitä tulnaisiin tulkitsemaan siten että kunnissa kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden aktivointisuunnitelmien laatimiseen osallistuvat kuntouttavan työtoiminnan ohjaajat menettäisivät mahdollisuutensa olla mukana asiakkaiden aktivointisuunnitelmien laatimisessa. Monilla kuntien palveluksessa olevilla kuntouttavan työtoiminnan ohjaajilla ei ole sosiaalihuollon ammattihenkilöstöstä annetun lain mukaista pätevyyttä, vaan erilaisia muita koulutuksia, joilla ei enää voisi osallistua aktivointisuunnitelman laadintaan. Kuhmon kaupungin näkemyksen mukaan aktivointisuunnitelman tekeminen ei myöskään voi olla pelkkää sosiaalipalveluihin painottuvaa toimintaa, koska kuntouttavan työtoiminnan tarkoituksena on kuntouttaa ihmisiä osallistumaan julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin ja sen jälkeen myös jatkokuntouttaa heitä työelämään. Tästä syystä lakiesityksen tekstin tulisi olla muotoilultaan sellainen, jossa selkeäsanaisesti mainitaan myös kuntien työllisyyspalvelut, sekä tuodaan esiin kuntien työllisyyspalveluiden henkilöstön oikeus olla mukana kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden aktivointisuunnitelmien laadinnassa.

Esitettyjen säädösmuutosten kustannusvaikutukset

Hallituksen esitykseen ei ole sisällytetty lainkaan laskelmaa tai edes arviota siitä, millaisia taloudellisia rasituksia kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen kunnille jo nykyisellään aiheuttaa. Jos laki esitetyllä tavalla edellyttäisi sitä että kuntouttavaa työtoimintaa seuraisi

jatkossa sosiaalihuollon ammattihenkilö, on realistista odottaa että se lisäisi entisestään kuntien kustannuksia, niiden joutuessa rekrytoimaan edellä mainitun pätevyyden omaavaa henkilöstöä. Harvaan asutuilla Pohjois- ja Itä-Suomen alueilla ei myöskään ole olemassa sellaista sosiaalihuollon ammattihenkilöstön muodostamaa työvoimareserviä joka olisi nopeasti rekrytoitavissa lakiesityksessä mainittuihin tehtäviin.

Kunnille kuntouttavasta työtoiminnasta maksettava kustannuskorvaus.

Kuhmon kaupunki toteaa hallituksen esityksessä mainitun, kuntouttavasta työtoiminnasta kunnille maksettavan kustannuskorvauksen (10.09 euroa/kuntouttavan työtoiminnan asiakas/työtoimintapäivä) jääneen jo kauan sitten jälkeen kuntouttavan työtoiminnan järjestämisen tosiasiallisesta kustannuskehityksestä. Mainittu kustannuskorvaus onkin pysynyt muuttumattomana lähes kahdenkymmenen vuoden ajan, vuodesta 2001 lukien. Koska nykyinen hallitus on asettanut tavoitteen 75 % työllisyysasteesta Suomessa, ja koska kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat kuuluvat siihen työnhakijoiden joukkoon jonka edistäminen työelämään vaatii asianmukaista palvelujen kehittämistä, olisi toivottavaa että kunnille maksettavaa kustannuskorvausta kohotettaisiin. Tämä puolestaan mahdollistaisi kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille tarjottavien palvelujen kehittämisen nykyistä intensiivisemmin.

Kuntien työllisyyspalveluiden toiminta ja Työllisyyden kuntakokeilut.

Kuhmon kaupungin näkemyksen mukaan hallituksen esityksessä Eduskunnalle laiksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota kuluvan vuoden 2020 syksyllä alkamassa oleviin Työllisyyden kuntakokeiluihin. Pääministeri Marinin hallituksen hallitusohjelmasta johdetuissa Työllisyyden kuntakokeiluissa lisätään kuntien toimintavaltuuksia työllisyydenhoidossa, ja siirretään lakimuutoksella TE-hallinnolle tällä hetkellä kuuluvia työllisyydenhoidon tehtäviä kokeiluun osallistuville kunnille. Koska hallituksen esityksessä todetaan kuntouttavan työtoiminnan olevan kuntien järjestämisvastuulle kuuluva palvelu, tulisi hallituksen esityksen olla muodoltaan sellainen että se turvaa Työllisyyden kuntakokeilun aikana TE-hallinnosta kuntien työnjohdon alle siirtyvien TE-hallinnon viranhaltijoiden mahdollisuudet laatia aktivointisuunnitelmia kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille, ilman sosiaalihuollon ammattihenkilöstöä.

KUHMON KAUPUNKI

Lisätietoja : Juha Heinonen
Työllisyysasiantuntija
P. 044-7255231
etunimi.sukunimi@kuhmo.fi
www.kuhmo.fi